

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІДЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

*В. Я. Швець, д. е. н., професор, ДВНЗ «Національний гірничий університет»,
vasil-shvets@ukr.net*

*Л. Л. Палехова, к. е. н., доцент, ДВНЗ «Національний гірничий університет»,
pall@hotmail.ru*

Д. А. Палехов, к. ю. н., PhD, Бранденбурзький технічний університет, palekdmy@tu-cottbus.de

*О. Л. Іванніков, к. т. н., доцент, Московський гірничий інститут,
diunggu@mail.ru*

Методологія дослідження. Основні методи дослідження: метод критичного аналізу – при вивченні наукової літератури та практичного досвіду з теми дослідження; порівняння – для з'ясування необхідних змін в програмах підготовки фахівців неекологічних спеціальностей; опитування – для оцінки доцільності запропонованих заходів.

Результати. Встановлено роль ВНЗ як провідної ланки в реалізації цілей сталого розвитку. Показана триєдина функція ВНЗ в освіті для сталого розвитку, а саме: імплементація розуміння сталого розвитку в просвітництво, сприяння професійній підготовці для формування стійкості; пропаганда ідей сталого розвитку.

З'ясовано методологічні рамки проведення реформ: обґрунтування основних цілей за напрямками підготовки фахівців; конкретизація загальних і спеціальних завдань; вибір інструментів досягнення цілей; розробка шляхів адаптації навчальних планів за конкретними спеціальностями; вибір форм освіти з окремих питань сталого розвитку; визначення критеріїв оцінки заходів.

Виділено три основних моделі екологізації програм базової освіти по неекологічним спеціальностям: дисциплінарну, мультидисциплінарну і міждисциплінарну.

Новизна. Встановлено вимоги до розробки «зелених» навчальних планів з неекологічних спеціальностями: облік особливостей спеціальності; фокус на актуальних проблемах сталого розвитку; демонстрація доброї практики; формування ідейного світогляду; розвиток інтересу до проблеми.

Практична значущість. Запропонована інтеграція інструментів формальної та неформальної освіти для «озеленення» навчальних програм студентів економічних спеціальностей: введення інтегрованих навчальних дисциплін і мультидисциплінарних модулів зі сталого розвитку; академічний обмін студентів, літні школи, конференції тощо.

Ключові слова: сталий розвиток, освіта, «зелена» освітня програма, екологічна освіта, мережа партнерів, міжнародне співробітництво.

Література

1. Красняков С. В. Державна політика в галузі освіти й науки та національної безпеки України / С. В. Красняков // Журнал ВРУ «Віче». – 2012. – № 24. – С.15–18.
Krasniakov Ye. V. *Derzhavna polityka v galuzi osvity y nauky ta natsionalnoyi bezpeky Ukrayiny* [State politics in education and science branch and Ukrainian national safety] / Ye. V. Krasnyakov // Zhurnal VRU «Viche». – 2012. – № 24. – P.15–18.

2. Палкин В. А. Модернизация высшего образования: усиление практической направленности / В. А. Палкин, В. Н. Кузнецова // Международная научно-практическая Интернет-конференция «Альянс наук: ученый – ученому», 2009. – С. 45–48.
Palkin V. A. *Modernizatsiya vysshego obrazovaniya: usilenie prakticheskoy napravlennosti* [Higher education modernization: practical direction intensification] / V. A. Palkin, V. N. Kuznetsova // *Mezhdunarodnaya nauchno-prakticheskaya Internet-konferentsiya «Aliyans nauk: uchenyy – uchenomu»*, 2009. – С. 45–48.
3. Решетілова Т. Б. Підходи щодо підготовки маркетологів для промислової сфери у Бранденбурзькому технічному університеті (Німеччина) / Т. Б. Решетілова, Л. Л. Палехова. // Науково-методичні підходи до викладання управлінських дисциплін в контексті вимог ринку праці: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. 11 – 12 квітня 2013 р. у 2-х т. – Дніпропетровськ : Біла К. О. – 2013. – С. 33–36.
Reshetilova T. B. *Pidkhody shchodo pidgotovky marketologiv dlia promyslovoyi sfery u Brandenburzkomu tekhnichnomu universyiteti* [Approaches as to market-specialists preparation for industry sphere in Brandenburg' technical university] (Nimechchyna) / T. B. Reshetilova, L. L. Palekhova. // *Naukovo-metodychni pidkhody do vykladannya upravlinskykh dystsyplin v konteksti vymog rynku pratsi: mater. Vseukr. nauk.-prakt. konf. 11 – 12 kvitnya 2013 r. u 2-kh t.* – Dnipropetrovsk : Bila K. O. – 2013. – P. 33–36.
4. Навстречу «зеленой» экономике: пути к устойчивому развитию и искоренению бедности // Доклад по выполнению Программы ООН. – 2011.
Navstrechu «zelenoy» ekonomike: puti k ustoychivomu razvitiyu i iskoreneniyu bednosti [Towards «green» economics: roads to stable development and poverty eradication] // *Doklad po vypolneniyu Programmy OON.* – 2011.
5. World Commission on Environment and Development / WCED. *Our Common Future.* – Oxford : Oxford University Press, 1987. 124 p.
6. United Nations. *The UN Conference on Environment and Development: A Guide to Agenda 21.* – Geneva : UN Publications Service, 1992. – 142 p.
7. Мы, народы: роль ООН в XXI веке // Док. ООН Л/54/2000 г. от 23 марта 2000. – 68 с.
My, narody: rol OON v XXI veke [We, peoples: OON' role in XXI century] // *Dok. OON L/54/2000 g. ot 23 marta 2000.* – 68 p.
8. Стратегия ЕЭК ООН для образования в интересах устойчивого развития // СЕР/АС.13/2005/3/Rev.1: Совещание высокого уровня представителей министерств охраны окружающей среды и образования. – Вильнюс, 2005. – 246 с.
Strategiya EEK OON dlya obrazovaniya v interesakh ustoychivogo razvitiya [Strategy EEK OON for education in interest of stable development] // СЕР/АС.13/2005/3/Rev.1: *Soveshchanie vysokogo urovnya predstaviteley ministerstv okhrany okruzhayushchey sredy i obrazovaniya.* – Vilnyus, 2005. – 246 p.
9. Тамбовцева Т. Т. Образование для устойчивого развития: пример Латвии / Т. Т. Тамбовцева // Человеческий капитал и профессиональное образование. – № 3 (3). – 2012. – С. 24–38.
Tambovtseva T. T. *Obrazovanie dlya ustoychivogo razvitiya: primer Latvii* [Education for stable development: Latvia' example] / T. T. Tambovtseva // *Chelovecheskiy kapital i professionalnoe obrazovanie.* – № 3 (3). – 2012. – P. 24–38.
10. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25.06.2013, № 344/2013.
Ukaz Prezydenta Ukrayiny «Pro Natsionalnu strategiyu rozvytku osvity v Ukrayini na period do 2021 roku» [Ukraine' President Decree «About national education strategy development in Ukraine on period up to 2021 year»] vid 25.06.2013, № 344/2013.
11. Масленникова И. С. Экологический менеджмент: учеб. пос. / И. С. Масленникова, Л. М. Кузнецов, В. Н. Пшенин. – СПб. : СПбГИЭУ, 2005. – 346 с.
Maslennikova I. S. *Ekologicheskyy menedzhment* [Ecological management]: *ucheb. pos.* / I. S. Maslennikova, L. M. Kuznetsov, V. N. Pshenin. – SPb. : SPbGIEU, 2005. – 346 c.

